

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ • ΕΤΟΣ ΙΔ' • ΑΡ. ΦΥΛ. 155 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1991 • ΓΙΑΝΝΙΝΑ - ΣΙΝΑ 4

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Η περιοχή μας αποτελεί έναν από τους αξιολογότερους τουριστικούς πόλους της χώρας μας, που με μια καλύτερη αξιοποίηση θα αποτελέσει το επίκεντρο του τουριστικού ενδιαφέροντος όχι μόνο για τους ντόπιους αλλά και για τους ξένους επισκέπτες.

Η χαράδρα του Βίκου, μοναδικό γεωλογικό φαινόμενο στην Ελλάδα αλλά και σ' ολόκληρη την Ευρώπη, εντυπωσιάζει τον κάθε επισκέπτη με την άγρια ομορφιά της.

Τα χωριά μας, που αποτελούν θαυμάσιους παραδοσιακούς οικισμούς, χτισμένους σε ειδυλλιακά τοπία με τα περίφημα αρχοντικά,

προσελκύουν κάθε χρόνο όλο και μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών. Τα παρθένα δάση, τα κρουσταλέ-

Του ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

νια ποτάμια, τα τοξοτά γεφύρια, οι όμορφες λιθόκτιστες βρύσες, τα σπάνια βυζαντινά μνημεία (μοναστήρια και εκκλησιές), τα γραφικά μεσοχώρια, τα φιδογυριστά γκαλντερίμια κι οι καλωσνάτοι κάτοικοι του Ζαγοριού σκλαβώνουν το νου και την καρδιά, όσων έρχονται κοντά του.

Όμως πέρα από τις φυσικές

καλλονές πρέπει να υπάρχει και η κατάλληλη υποδομή για την υποδοχή και εξυπηρέτηση των επισκεπτών όπως άνετοι ξενώνες, καλά και καθαρά εστιατόρια, καλό οδικό δίκτυο κλπ. Στον τομέα αυτόν η περιοχή μας γενικά υστερεί και κατά ένα μεγάλο μέρος η ευθύνη πέφτει στην πολιτεία, που δεν έδειξε δυστυχώς το ανάλογο ενδιαφέρον για την τουριστική αξιοποίηση αυτού του τόπου.

Ότι έγινε μέχρι σήμερα οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην ιδιωτική πρωτοβουλία, που με αξιοξέλευτη προσπάθεια, κατόρθωσε να δημιουργήσει σε αρκετά χωριά τις κατάλληλες εκείνες συν-

θήκες για την άνετη διαμονή των ξένων.

Στη συνέχεια παραθέτω πίνακα με τους ξενώνες που λειτουργούν στο Ζαγόρι με όλα τα χρήσιμα στοιχεία, τα οποία προέρχονται από το Γραφείο του Ε.Ο.Τ. στα Γιάννενα και αναφέρονται μέχρι το Δεκέμβριο του περασμένου χρόνου (δηλ. του 1990). Είναι ακριβώς τα στοιχεία, που έχουν δηλωθεί επίσημα από τους ιδιοκτήτες - επιχειρηματίες στην υπηρεσία του ΕΟΤ.

Χρειάζεται να γίνουν πολλά ακόμη, γιατί το τουριστικό ρεύμα

Συνέχεια στη 2η σελ.

ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΕΝΑΣ ΥΜΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΚΟ...

Το παρακάτω «οδοιπορικό» του Γιάννη Π. Γκίκα που είναι δημοσιευμένο στον «Καζαρία» του 1991, είναι ένας ύμνος στο «Βίκο», στον αλησμόνητο Κώστα Λαζαρίδη, στο Ζαγόρι μας και στον πολιτισμό του.

Ε.Γ.

«Ηπειρος!

Φαράγγι και σύσκια δάση, όρη άβυσσος και σκληρή μεγαλοπρέπεια, βουνά πατημένα και απάτητα - κρησφύγετα της άγραφης ιστορίας.

Ο ρυθμός της Ηπείρου! Οι ψηλές οροσειρές και οι παραποτάμιας

κοιλιάδες και οι χαράδρες — ένας τόπος συμφιλιωμένος με τον παλαιό άνθρωπο, μια φύση που εμείς την ψάχνουμε, για να βρούμε την αναπόδραστη απώλειά μας.

Ελάτε να γνωρίσουμε το Φαράγγι του Βίκου, αυτό το γεωλογικό φαινόμενο, που βρίσκεται στο μέσο περίπου του Ζαγοριού, της περιφέρειας Ιωαννίνων.

Η πορεία μας θα είναι γεμάτη εκπλήξεις. Η γραμμή της γραφής του βράχου θα προκαλεί τα περίεργα βλέμματά μας, το φως και το χρώμα του θα διώχνουν το βάρος, η φύση, η βλάστηση, δ' ανοίγουν ορίζοντες.

Λένε πως το φαράγγι του Βίκου είναι ένα απ' τα σπουδαιότερα φαράγγια της Ευρώπης κι άλλοι θέλουν να το συγκρίνουν με τις μεγάλες χαράδρες του Κολοράντο της Αμερικής.

Στις όχθες του ποταμού, που κυλάει στο βάθος του φαράγγιού, ιπές, πλατάνια, αγριοκαστανιές κι άλλα δέντρα δίνουν μια παράξενη ειδυλλιακή εικόνα στο τοπίο. Η δασοληψία είναι αραιότερη στις πλαγιές κι ακόμα πιο αραιή στις κορφές, όπου κάποιο πουρνάρι, κάποιο κέδρο ή κάποιο σφεντάμι, κάπου θα είναι φυτωμένο για να απαλύνει την απόγνωση του βράχου και την απελπισία των πέτρινων φοβερών

καταπτώσεων.

Όμως, το Φαράγγι του Βίκου, είναι κι ένας ολόκληρος βοτανικός κήπος, όπου μια τεράστια ποικιλία από λουλούδια και βότανα ζει, πεθαίνει και ξαναζεί, ανάλογα με τις εποχές, σε διάφορα σημεία, φανερά και απόκρυφα, προσιά κι απρόσιτα, σε τερπνές μικροπλαγιές και σε ιλιγιώδεις χαραδρώσεις.

...Είμαστε στο Κουκούλι, σ' ένα από τα Ζαγοροχώρια, που βρίσκονται δεξιά κι αριστερά της χαράδρας του Βίκου. Χωριό μισοεγκαταλειμμένο, αφημένο στη μοναξιά του και στην αγάπη αυτών που το επισκέπτονται.

Εδώ ζούσε, ως το 1987 που πέθανε, ο παλιός δάσκαλος Κώστας Λαζαρίδης, ο άνθρωπος του Βίκου, ο ερημικός περιπατητής του φαράγγιού, ο συλλέκτης των σπάνιων λουλουδιών και των βοτάνων — μια ζωή ολόκληρη αφιερωμένη σ' ένα ιερό πάθος, μόνος, αβοήθητος, για να δώσει, αυτός μαθήματα και προσβάσεις στους ειδικούς επιστήμονες του μέλλοντος...

Υπολογίζεται πως το φαράγγι του Βίκου, έχει είκοσι χιλιόμετρα μήκος, ενώ το μέσο πλάτος του είναι πενήντα έως τετρακόσια μέτρα. Σε

Συνέχεια στη 2η σελ.

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Όπως είναι γνωστό στις 17 Μαρτίου γίνεται η απογραφή για να εξακριβωθεί η πληθυσμιακή κατάσταση σε Δήμους και Κοινότητες της χώρας μας. Από την απογραφή αυτή και ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων, που θα καταγραφούν εκείνη την μέρα θα εξαρτηθεί και η κατανομή της κρατικής επιχορήγησης για τις λειτουργικές και λοιπές ανάγκες της κάθε Κοινότητας.

Με δεδομένη την ερήμωση των χωριών της περιοχής του Ζαγοριού κρίνουμε σκόπιμο να απευθύνουμε έκκληση σε όλους τους ξενιτεμένους Ζαγορίσιους, που στην πραγματικότητα πολλούς μήνες του έτους ζουν στα χωριά τους, να φροντίσουν ώστε την ημέρα εκείνη να βρεθούν στις γενέτειρές τους. Έτσι πιστεύουμε πως τους δίνεται μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να εκδηλώσουν έμπρακτα και αποτελεσματικά την αγάπη για τον τόπο τους.

Οι διάφοροι Σύλλογοι και Αδελφότητες των Ζαγορίσιων ας πάρουν την πρωτοβουλία οργανώνοντας την μετακίνηση υπό μορφήν εκδρομών των συμπατριωτών μας, που ζουν στις μεγάλες πόλεις σίγουροι όντες, πως η ενέργειά τους αυτή ισοδυναμεί με πραγματική μετάγγιση αίματος για τη σωτηρία των ρημαγμένων χωριών μας.

Η Σ.Ε.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Τον περασμένο μήνα έγιναν πολλές εκδηλώσεις από τους Ζαγορίσιους, που μένουν στα Γιάννινα, με το έθιμο της κοπής της Πρωτοχρονιάτικης πίτας και δόθηκε έτσι η ευκαιρία σε όλους ν' ανταλλάξουν ευχές και να χαρούν τις όμορφες αυτές στιγμές.

***

I. Πρώτη εκδήλωση στη σειρά —στις 12 Γενάρη— ήταν η κοπή της πίτας του «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ» στην καινούργια ιδιόκτητη αίθυσά του με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού συμπατριωτών και φίλων του Ζαγοριού σε σημείο, που ο χώρος να μην επαρκεί για όλους τους προσκεκλημένους. Μετά την ανταλλαγή των καθιερωμένων ευχών επακολούθησε γλέντι με κλαρίνα μέσα σε μια χαρούμενη ατμόσφαιρα.

***

II. Η δεύτερη εκδήλωση για το κόψιμο της πίτας έγινε στις 13 του ίδιου μήνα από το Κέντρο Ερευνών Ζαγοριού και των Ι.Λ.Ε.Ζ. στην αίθουσα όπου συστεγάζονται. Παραβρέθηκαν αρκετοί συμπατριώτες και κατά τη σύντομη προσλαλιά των Προέδρων τόσο του Κ.Ε.Ζ. κ. Β. Τζιόβα, όσο και

της Ι.Λ.Ε.Ζ. κ. Απ. Ντιναλέξη τονίστηκε ο στενός δεσμός καθώς και η αγαστή συνεργασία, που υπάρχει μεταξύ των δύο φορέων και εκφράστηκε η ευχή και επιθυμία να πραγματοποιηθεί και τυπικά η ένωσή τους, που θα συμβάλει καλύτερα στην πραγμάτωση των στόχων και των επιδιώξεών τους.

***

III. Στις 19 του Γενάρη έκοψε την πίτα του ο Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Κάτω Σουδενών στα Γραφεία του Κ.Ε.Ζ. με μεγάλη συμμετοχή των μελών του και άλλων χωριανών. Το φλουρί έπεσε στην κ. Λιλίκα Στούπη - Μπασογιάννη.

***

IV. Επίσης στον ίδιο χώρο της Ι.Λ.Ε.Ζ. στις 20 Γενάρη έγινε η κοπή της Βασιλόπιτας του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Καλωταίων και φίλων αυτών, σε πολύ ευχάριστη ατμόσφαιρα με τη συμμετοχή όλων των χωριανών από την Καλωτά, που διαμένουν στα Γιάννινα. Η τυχερή που βρήκε το φλουρί ήταν η κ. Ειρήνη Σταγκίκα - Καραβίδα.

Και του χρόνου.

***

Η κακοκαιρία είχε και για τον τόπο μας δυσμενείς επιπτώσεις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΚΕΖ & ΙΛΕΖ
ΣΤΟ ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ ΤΟΥΣ

Αποκλείστηκαν τα χωριά μας από τα πολλά χιόνια, διακόπηκε η συγκοινωνία και προκλήθηκαν πολλές ζημιές σε σταύλους από το βάρος του χιονιού. Ευτυχώς τα σπίνια δε χρειάστηκε να ξεχιονιστούν, γιατί αμέσως μεταβλήθηκε ο καιρός και άρχισαν οι βροχές. Πάντως θυμηθήκαμε παλιούς χειμώνες, γιατί και η διάρκεια του παγετού ήταν μεγάλη με αποτέλεσμα να σπάσουν οι σωλήνες του νερού, να παγώσουν τα φυτά και να μη μπορούν να κυκλοφορήσουν τα αυτοκίνητα.

Μα είναι γνωστή η παροιμία:
«Ο Φλεβάρης κι' αν Φλεβίσει
καλοκαίρι θα μυρίσει».

Σ.Θ.

***

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Το Υπουργείο Πολιτισμού ενίσχυσε την Εκκλησιαστική Επιτροπή Ελαφοτόπου με το ποσό των 500.000 δρχ. τα οποία ξοδεύτηκαν για την επισκευή της στέγης του Αγίου Νικολάου Καλυβίων, που κριθίκε διατηρητέο μνημείο.

Το Νομαρχιακό Ταμείο Ιωαννίνων, με φροντίδα της Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, διέθεσε ποσό 700.000 δρχ. για τον Άγιο Νικόλαο Ελαφοτόπου. Για τον ίδιο ναό συνεχίζονται οι προσφορές των χωριανών μας. Οι παρακάτω πρόσφεραν τα αντίστοιχα ποσά:

Μαρίνα Λιόγκα-Τζόκα 1.000 δρχ.
Ευλαλία Λιόγκα 5.000 δρχ.
Ερριέτα Λιόγκα-Σουρανάκη 2.000 δρχ.
Αλκιβιάδης Ντιναλέξης 4.000 δρχ.
Γεώργιος Ζήσης 3.000 δρχ.

Φώτης Δ. Τζόκας 3.000 δρχ.
Νικόλαος Μ. Τζόκας 4.000 δρχ.
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ελαφοτόπου εκφράζει τις ευχαριστίες της.

Συγκινητικό πραγματικά είναι το ενδιαφέρον των αναγνωστών του περιοδικού μας και αυτό μας δίνει το κουράγιο να συνεχίσουμε με το περισσότερο ζήλο την προσπάθειά που αναλάβαμε.

Πολλές επιστολές φτάνουν θημερινά στα Γραφεία του περιοδικού και είμαστε έτσι υποχρεωμένοι από τη στήλη αυτή, να δίνουμε ποια απάντηση, εφ' όσον βέβαια θα δημοσιεύονται οι επιστολές. Απευθύνουμε παράκληση σε όλοι οι επιστολές σας να είναι καθαρογραμμένες και να μην αναφέρονται σε προσωπικά θέματα, γιατί τότε φεύγουν από τη δημοσιογραφική οντολογία. Κάνοντας λοιπόν αρχή σήμερα της αλληλογραφίας μας απαντούμε:

1) κ. Φρειδερίκη Τζούρδα, Ελσαλονίκη, ευχαριστούμε για το λάθος λόγω καθώς και για το ματικό έμβασμα, ενίσχυση του περιοδικού μας.

2) κ. Κωνσταντίνου Κράλιν, να, επίσης ευχαριστούμε για τη δρομή σας στην προσπάθειά μας.

3) κ. Άγγελος Κ. Δαλακός, Αθήνα. Για τις ευχές σας ευχαριστούμε. Τα κοινωνικά δημοσιεύονται.

4) κ. Αγησίλαος Ευνό, Εντα, Λυπούμαστε, που αντί της δόσας νεκρολογίας για τον αδελφό Πύρρο Στάρα δημοσιεύουμε νεκρολογία του αδελφού του Ν. Στάρα, που είναι πλησιέστερος γενής.

Η Δ/ση του Περιοδικού

Προσφορές για το Ηρώο της Ζαγορίσιας γυναίκας

- Οι οικογένειες κ.κ. Κώστα, Αλέκου και Νίκου Κράλιου, στη μνήμη της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Πειραιώς ΑΡΤΕΜΙΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, δρχ. 20.000.
- Η κ. Άρτεμις Αθ. Ζηκοπούλου, στη μνήμη του αγαπημένου της αδελφού Αθανασίου Χριστοδούλου, δρχ. 10.000.
- Η κ. Βασιλική Κοντοδήμου, στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου, δρχ. 10.000.
- Ο κ. Χαρίλαος Στάρας, στη μνήμη του Πύρρου Στάρα, δρχ. 10.000.
- Ο κ. Κων/νος Ι. Αποστόλου, στη μνήμη του Αθανασίου Δ. Χριστοδούλου δρχ. 5.000.
- Ο κ. Αγησίλαος Απ. Ευνός, στη μνήμη του κουνιάδου του Πύρρου Στάρα, επίτιμου Επιθεωρητού Δημ. Σχολείων και αγωνιστού πολέμου 1940-41, δρχ. 5.000.
- Η κ. Ευριδίκη Παπαϊωαννίδου, στη μνήμη του Κων/νου Παπαδάκη, δρχ. 5.000.
- Η κ. Φρειδερίκη Τζούρδα, στη μνήμη του συζύγου της Νέστορα, δρχ. 5.000.
- Η κ. Άννα Τσουμάνη, στη μνήμη του Κων/νου Παπαδάκη, δρχ. 5.000.
- Ο κ. Φίλιππος Βαταβάλης, στη μνήμη της Θεοδώρας Νικολαΐδου, δρχ. 5.000.

ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ
Το τηλέφωνο του Κ.Ε.Ζ. αριθ. 30.869 αντικαταστάθηκε με το αριθ. 79.286.